

Vydáno Publishing House «Education and Science»,
Frýdlanská 15/1314, Praha 8
Spolu s DSP SHID, Berdianskaja 61 B, Dnepropetrovsk

**Materiály XI mezinárodní vědecko - praktická konference
«Věda a vznik – 2015».** - Díl 8. Pedagogika.: Praha. Publishing
House «Education and Science» s.r.o - 104 stran

Šéfredaktor: Prof. JUDr Zdeněk Černák

Náměstek hlavního redaktor: Mgr. Alena Pelicánová

Zodpovědný za vydání: Mgr. Jana Štefko

Manažer: Mgr. Helena Žáková

Technický pracovník: Bc. Kateřina Zahradníčková

XI sběrné nádobě obsahují materiály mezinárodní vědecko - praktická
konference «Věda a vznik» (22 - 30 prosinců 2015 roku)
po sekcích Pedagogika.

Pro studentů, aspirantů a vědeckých pracovníků

Cena 270 Kč

ISBN 978-966-8736-05-6

© Kolektiv autorů, 2015

© Publishing house «Education and Science» s.r.o.

Міхсєва Г.В., Міхсєв А.О.

*Загальноосвітня школа I-III ступенів №5, м. Чернівці
ДВНЗ України «Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці*

ОСОБИСТІСНИЙ АДАПТИВНИЙ ПОТЕНЦІАЛ СЕМИКЛАСНИКІВ СЕРЕДНЬОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ

Навчання в сучасній середній школі займає значну частину життя школярів і безпосередньо залежить від їх здатності адаптуватися – один до одного, до нових умов життєдіяльності, до вимог колективу, здатності дотримуватися загальноприйнятих норм поведінки тощо. Водночас, на ступінь адаптації впливає характер, темперамент, психофізіологічний та психічний стан школярів. Адаптація до школи, у тому числі і соціальна, є однією з умов успішної соціалізації дітей та підлітків, їх самовизначення, формування власного «Я». Адже сучасні школярі живуть у складному світі з динамічною зміною рівня життя, підвищенням стресогенності оточуючого середовища, постійною зміною вимог до комунікативних та когнітивних процесів і складністю самоусвідомлення та соціалізації.

Процеси адаптації школярів за умов сучасної школи потребують глибокого і всебічного вивчення із використанням різноманітних систем опитування, тестування та оцінювання. Це зумовлено збільшенням кількості навчальної інформації, різкими соціально-економічними змінами, великою кількістю стресових факторів. Адаптаційні можливості дітей та підлітків мають низку особливостей, є дуже варіабельними і суттєво відрізняються від аналогічних показників у дорослих.

Тому, дослідження рівня адаптації школярів різних класів середньої загальноосвітньої школи в сучасних умовах є необхідним та перспективним напрямком досліджень як сучасної педагогіки, так і медицини.

Для дослідження особистісної адаптації нами було проведено тестування учнів 7-х класів середньої загальноосвітньої школи віком 12-13 років. У процесі опитування було оцінено такі показники, як «нервово-психічна стійкість і поведінкова регуляція», «комунікативні здібності або комунікативний потенціал», «морально-етична нормативність», «особистісний адаптивний потенціал» та схильність «девіантної поведінки».

Як показали отримані результати більшість опитуваних показали високий рівень достовірності відповідей на тести. Оцінювання рівня нервово-психічної стійкості та поведінкової регуляції вказало на окремі ознаки нервово-психічної нестійкості й порушення поведінкової регуляції. В учнів 7-х класів спостерігається недостатній рівень толерантності до психічних та фізичних наван-

тажень, ускладнена адаптація до нових умов життєдіяльності, а це може супроводжуватися тривалим погіршенням функціонування організму, зниженням працездатності і навіть до зривів в певних видах діяльності.

Вивчення рівня комунікативного потенціалу та комунікативних здібностей показало задовільні комунікативні здібності семикласників, що може супроводжуватися ускладненням процесів адаптації до нового колективу та поруч із деякою неадекватністю самооцінки буде перешкоджати правильній побудові взаємостосунків у колективі (класі) чи навіть вдома (в сім'ї).

Водночас, морально-етична нормативність опитаних учнів 7-класів виявилась досить високою і з достатнім рівнем соціалізації. Це виражається в прагненні дотримуватися загальноприйнятих і соціально ухвалених норм поведінки в суспільстві. Такі особистості в повсякденному житті дотримуються переважно групових інтересів, проте не забувають про власне «Я». Із 43 опитаних нами учнів-семикласників лише 3 показали недостатній рівень соціалізації з переважанням власних інтересів над колективними і прагненням недотримуватися загальноприйнятих норм у суспільстві.

У підлітковому періоді, особливо у віці 12-14 років частим явищем є девіантна або «відхильна» поведінка. Звичайними проявами є невідповідність загальноприйнятим нормам, що призводить до порушення цих норм та правил поведінки в суспільстві, виникненню конфліктів у групах чи колективах, частих проблемах з батьками та вчителями. Тому, одним із показників, який ми оцінювали була схильність до девіантних форм поведінки.

Як показали отримані нами результати опитування учні 7-х класів не мають чітко виражених ознак агресивної поведінки відносно оточуючих з орієнтацією на дотримання соціально ухвалених норм поведінки і раціональні міжособистісні стосунки, як з ровесниками, так і старшими за віком. З усіх опитаних такий рівень схильності був виявлений у 88,37 %. Водночас, у 9,30 % є у цілому виражені ознаки девіантних форм поведінки з незначною нераціональністю стосунків з оточуючими ровесниками і старшими за віком, а також несуттєвими порушеннями соціально ухвалених норм поведінки. І тільки у 2,33 % опитаних було встановлено наявність деяких ознак девіантних форм поведінки з агресивною реакцією відносно оточуючих, схильністю до нераціональних стосунків та порушення загальноприйнятих норм і правил.

Вивчення нами інтегрального показника – «особистісний потенціал соціально-психологічної адаптації» показав, що опитані учні 7-класів входять у групу, рівень якої наближається до групи задовільної адаптації. Більшість осіб цієї групи мають, як правило, невисоку емоційну стійкість, часто вимагають цієї групи мають, як правило, невисоку емоційну стійкість, часто вимагають індивідуального підходу, постійного спостереження, корекції поведінки та можливі нервово-психічні зриви. Тому рівень адаптації та її успіх залежить від умов середовища – оточення, ситуації в сім'ях та класі, професіоналізму вчителя. Такий рівень адаптації, в цілому, притаманний дітям цієї вікової групи.

У 32,56 % та 11,63 % опитаних ми виявили задовільний та нормальний/високий рівень адаптації відповідно. Особи з групи нормальної/високої адаптації відносно легко пристосовуються до нових умов діяльності чи навчання, відносно швидко знаходять спільну мову з однолітками та входять у новий колектив. Вони здатні адекватно орієнтуватися в ситуаціях та швидко виробляють стратегію своєї поведінки, не конфліктні і з високою емоційною стійкістю.

У цілому, як показали результати опитування, учні 7-х класів показують задовільний рівень адаптації до умов середовища, як навчального так і професійного, з невисокою емоційною стійкістю, легко піддаються корекції і відносно неконфліктні. Це цілком відповідає фізіологічним та психологічним показникам, притаманним для підлітків цього періоду життя – 12-13 років.

Висновки.

1. В учнів 7-х класів спостерігається широкий діапазон нервово-психічної стійкості до несприятливих психічних і фізичних навантажень та стрес-чинників – від можливого зриву в окремих видах навчальної діяльності за дії стресових факторів чи фізичних навантажень до достатнього рівня толерантності до дії стрес-чинників.

2. Для семикласників характерний середній рівень комунікаційних здібностей із адекватною оцінкою своєї ролі в колективі та легкістю пристосування до умов колективу, адекватним відношенням до критичних зауважень та можливістью корекції поведінки.

3. Рівень морально-етичної нормативності учнів 7-класів свідчить про їх прагнення дотримуватися загальноприйнятих норм поведінки і етики, а також дотримання колективних інтересів та достатньої згуртованості.

4. У цілому учні 7-х класів не схильні проявляти девіантні форми поведінки, адекватно будують взаємостосунки з оточуючими, як ровесниками, так і старшими за віком, відносно неагресивні та дотримуються загальних норм поведінки.

5. В учнів 7-класів виявлено достатньо задовільний рівень адаптації, успіх якої залежить від зовнішніх умов середовища, з невисокою емоційною стійкістю та незначною конфліктністю. Вказані школярі потребують постійного спостереження та заходів корекції з боку як батьків, так і вчителів.

Література.

1. Сергета І.В., Мостова О.П. Медико-соціальні аспекти навчальної адаптації та стан здоров'я учнів шкільного віку // Актуальні питання педіатрії, акушерства та гінекології. – 2013. – №2. – С. 20-22.

2. Моїсеєнко Р.О., Даниленко Г.М., Пономарьова Л.І. Особливості динаміки здоров'я учнів початкової та основної школи // Современная педиатрия. – 2013. – № 1 (49). – С. 13-17.

3. Каменська Н.Л. Роль соціального інтелекту в адаптації молодших школярів до освітнього середовища середньої школи // Наука і освіта. – 2013. – № 7. – С. 150-154.

4. Tomyň A.J., Cummins R.A. The Subjective Wellbeing of High-School Students: Validating the Personal Wellbeing Index-School Children // Social Indicators Research. – 2011, Vol. 101, Is. 3. – P. 405-418.
5. Marcus Crede M., Nichorster S. Adjustment to College as Measured by the Student Adaptation to College Questionnaire: A Quantitative Review of its Structure and Relationships with Correlates and Consequences // Educational Psychology Review. – 2012, Vol. 24, Is. 1. – P. 133-165.
6. Сотнікова-Мелешкіна Ж. В. «Адаптаційний профіль» старшокласників із різним характером професійної готовності // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Сер.: Медицина. – 2012. – № 1024, вип. 24. – С. 42-51.
7. Маклакова А.Г., Чермянина С.В. Многоуровневый личностный опросник «Адаптивность» (МЛО-АМ) / Практическая психодиагностика. Методики и тесты. Учебное пособие. Ред. и сост. Райгородский Д.Я. – Самара, 2001. – С.549-558.
8. Погромська А.І. Девіантна поведінка дітей та підлітків як соціально-педагогічна проблема // Наукові праці ДонНТУ. Сер.: педагогіка, психологія і соціологія. – 2012. – Вип.11. – С. 177-181.

Жангисина Г.Д.,

д.п.н., профессор, Центрально-Азиатский университет, Казахстан

Мусина Б.Б.,

к.ю.н., профессор, Центрально-Азиатский университет, Казахстан

Смагулова Г.О.,

Консультант Ассоциаций частных школ г.Алматы, Казахстан

СОВРЕМЕННЫЕ ИНФОРМАЦИОННО КОММУНИКАЦИОННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В СФЕРЕ ОБРАЗОВАНИЯ РОССИИ

Информатизация образования и науки является частью глобального процесса инновации в образовании. Информационные и коммуникационные технологии признаны во всем мире ключевыми технологиями XXI века, которые на ближайшие десятилетия будут залогом экономического роста государства и основным двигателем научно-технического прогресса. В начале 2009 года в Кремле состоялось первое заседание радио из развития информационного общества при президенте России. Указ о его создании был подписан в ноябре в 2008 г. Открывая заседание, Дмитрий Медведев подчеркнул, что никакой прогресс и модернизация не невозможны без ИТ: «это касается и научно-технической сферы, и собственно вопросов управления и даже вопросов укрепления демократии, в стране». Говоря о развитии информационных технологий в социальной сфере, Медведев Д. А. подчеркнул, свое: «очень важно научиться пользоваться

OBSAH

PEDAGOGIKA

DISTANČNÍ VZNIK

Коршунов М.К. Организация понятий дистанционного образовательного курса «Информационные технологии в управлении».....	3
Утеджанова Б.К., Мустафаева А.А. Особенности MOOK в системе образования (на материале Интернет ресурсов).....	8

PROBLÉMU PŘÍPRAVY ODBORNÍKŮ

Бешенцева О.А. Дидактична гра при навчанні хімії іноземних студентів як один з шляхів розвитку їх пізнавальної діяльності.....	11
Міхєєва Г.В., Міхєєв А.О. Особистісний адаптивний потенціал семикласників середньої загальноосвітньої школи.....	14
Жангисина Г.Д., Мусина Б.Б., Смагулова Г.О. Современные информационно-коммуникационные технологии в сфере образования России.....	17
Ергали А., Кервєнев Қ.Е. Математикалық ұғымдар және ұғымды беру ережелері.....	21
Мансурова Е.Ф., Новосєлова С.Н. Актуальные проблемы преподавания иностранных языков в контексте современного образования.....	24
Тауекєлова Т.М., Жангожина Г.М., Саханова А. Жаңартаулар кўпиясының ерекшелігі.....	27
Кузнец Е.А. Электронные образовательные ресурсы.....	30
Baimuldina N.S., Alimbaeva B.K., Bolyskhanova M.Z., Telgozhayeva F.S. Methods of training future teachers computer science information systems management process.....	33
Panasenko A.I., Buryak V.P., Samura T.A., Timoshik J.V., Gotsulya A.S., Postol N.A., Kulish S.N. Toxicological chemistry.new teaching strategies to improve teaching and learning.....	38
Кусаинова И., Жарылгасын А., Кырыкбаева Ж., Мажитаева Ш. Ахмет Байтұрсыновтың педагогикалық еңбектері.....	44
Подгорная В.В. Методические рекомендации по использованию блочно-модульной технологии в высшем профессиональном образовании.....	47
Утеджанова Б.К., Мустафаев А.П. Процесс организации самостоятельной работы студента (на материале учебного процесса в НЭУ им.Т.Рыскулова).....	49
Жолтаева К. Отбасы – қоғамның маңызды бір бөлшегі.....	51